

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

12/5062

07.07.2017

Endringer i rundskriv om fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven, oreigningslova og produktkontrollova

Klima- og miljødepartementet har fastsatt endringer i rundskriv T-3/12. Endringene innebærer presiseringer av fylkesmannens myndighet og oppdatering av henvisninger til forskrifter. I tillegg utvides fylkesmannens myndighet for akvakultur til å omfatte dyrking av tang og tare og andre makroalger. Fylkesmannens myndighet etter produktkontrolloven er tatt inn i rundskrivet. Rundskrivet erstatter delegeringsbrevet fra 2007, som nå er opphevet. Det er samtidig gjort enkelte endringer i fylkesmannens myndighet etter produktkontrolloven.

1. Bakgrunn

Klima- og miljødepartementet har 29. juni 2017 gjort endringer i rundskriv T-3/12 om delegering av fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven og oreigningslova.

Endringene er delvis en oppdatering av henvisninger og retting av feil som er oppdaget etter fastsettelsen i 2012 som ikke innebærer endringer i fylkesmannens myndighet. I tillegg er fylkesmannen gitt myndighet for akvakultur og omfatter dyrking av tang, tare og andre makroalger.

Fylkesmannens myndighet etter produktkontrolloven er tatt inn i rundskrivet som et eget punkt, og det er som følge av dette gjort en del strukturelle endringer i rundskrivet. Innholdet i fylkesmannens myndighet etter produktkontrolloven og forskrifter til loven er endret, blant annet som følge av endringer i produktforskriften. Rundskrivet erstatter Miljøvern-departementets delegeringsbrev til fylkesmannen 26. februar 2007.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Avdeling
Hav- og
forurensningsavdelingen

Saksbehandler
Elisabeth Sandnes
22 24 58 68

2. Landbasert industri og andre saksområder etter forurensningsloven – presiseringer

Landbasert industri

For enkelte av industribransjene er myndigheten delt mellom Miljødirektoratet og fylkesmannen. Av delegeringen 18. oktober 2004 fremgår det virksomheter som var omfattet av IPPC-direktivet (96/61/EF) ikke omfattes av delegeringen. Det fremgår av vedlegg 1 i forurensningsforskriften kapittel 36 hvilke virksomhetstyper som er omfattet av direktivet. Begrensningen fra 2004-delegeringen om hvilke virksomheter innenfor en bransje som skulle delegeres ble ivaretatt gjennom henvisninger til punkter i vedlegget da rundskrivet ble fastsatt. I 2010 ble IPPC-direktivet erstattet av industriutslippsdirektivet/IED (2010/75/EU) og gjennomført gjennom endringer i forurensningsforskriften kapittel 36. Det er som følge av dette gjort nødvendige endringer i henvisningene i punkt 2.1 i rundskrivet og i tillegg flyttet til avsnittet for den enkelte bransje, slik at det blir lettere å få oversikt over fylkesmannens myndighet innenfor en bransje.

Det finnes kun to virksomheter for produksjon av gipsplater i Norge, fordelt på to fylker. Dette ble løftet Miljødirektoratet i 2013 og er synliggjort ved at produksjon av gipsplater nå eksplisitt er unntatt i punkt 2.1. i rundskrivet. Ved en feil ble ikke bransjen "grafisk industri" tatt med i rundskrivet ved fastsettelsen i 2012. Dette er nå tatt inn, og myndighetsfordelingen mellom Miljødirektoratet og fylkesmannen fremgår av henvisningen til forurensningsforskriften kapittel 36 (jf. delegeringsbrevet fra 2004).

Avfallssaker og øvrige saksområder

Punkt 2.2 Avfallssaker:

Fylkesmannens myndighet for næringsavfall er ment også å omfatte tilsyn med håndtering av næringsavfall, jf. forurensningsloven § 32 første ledd. Dette er nå synliggjort gjennom en endring i rundskrivet. Annet ledd ble etter en lovendring 9. desember 2012 til tredje ledd, og henvisningen i rundskrivet er derfor endret.

Punkt 2.4 Øvrige saksområder:

Fylkesmannens myndighet for forurensning i forbindelse med større anleggsvirksomhet omfatter i praksis også saker som ikke språklig sett omfattes av ordlyden "større". Punktet er derfor endret til å gjelde forurensning fra anleggsvirksomhet generelt, slik at det blir tydelig at fylkesmannen er forurensningsmyndighet for all anleggsvirksomhet som ikke er lovlig etter forurensningsloven § 8. Eksemplene på anleggsvirksomhet som tidligere var listet opp er fjernet fordi de fremsto som en begrensning av hvilke anleggstyper som er omfattet av delegeringen, noe som ikke har vært tilsiktet. Endringene innebærer ingen endring i fylkesmannens myndighet. Endringen fra "forurensning i forbindelse med" anleggsvirksomhet til "forurensning fra" anleggsvirksomhet innebærer en presisering av at fylkesmannens myndighet knytter seg til forurensning fra selve anleggsvirksomheten, ikke til f.eks. permanent massedisponering o.l.

Fylkesmannen har myndighetsansvaret for industrielt avløpsvann, med unntak av avløpsvann fra virksomheter som konsesjonsbehandles av Miljødirektoratet og for overvann som er eller kan tillates ført til avløpsanlegg. Anleggsvirksomhet omfatter også vedlikeholdsarbeid, f.eks. vasking av tunneler. Det er tatt inn en presisering i delegeringen for å tydeliggjøre at fylkesmannens myndighet også omfatter avrenning fra tunneler og veier. Når det gjelder fylkesmannens myndighet for overvann og føringer for regulering av dette vises det til Miljødirektoratets brev til fylkesmannen om dette 6. mai 2014.

3. Oppdatering av forskriftshenvisninger

I punkt 3 er oversikten over forskrifter fylkesmannen er myndighet etter oppdatert. Oversikten er med av informasjonshensyn for å gi en samlet oversikt over fylkesmannens myndighet på forurensningsområdet. Det er satt inn dato for å markere siste oppdatering. I tillegg til oppdatering av henvisninger til kapitlene i forskriftene og retting av feil, er den tidligere henvisningen i punkt 3.2 til delegeringsbrevet fra 1995 vedrørende fylkesmannens myndighet for farlig avfall er fjernet, da dette etter en forskriftsendring i 2015 følger direkte av avfallsforskriften kapittel 11.

4. Fylkesmannens myndighet etter produktkontrollen

Fylkesmannen ble delegert myndighet etter produktkontrollen med forskrifter i delegeringsbrev fra Miljøverndepartementet 26. februar 2007. Kort tid etter delegeringen ble store deler av produktforskriften endret som følge av gjennomføringen av EUs kjemikaliregelverk, REACH. Mange av bestemmelsene i produktforskriften som fylkesmannen hadde myndighet til å føre tilsyn med er derfor endret. Erfaringer siden 2007 har dessuten vist at det kan være hensiktsmessig at fylkesmannen fører tilsyn med produktregelverket i andre virksomheter enn det de har myndighet til i dag.

Endringene er fastsatt med hjemmel i forskrift 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester § 2 og er tatt inn som punkt 7 i rundskrivet. Endringene omfatter i hovedtrekk:

- Fylkesmannens myndighet til å føre tilsyn med forbudet mot bruk av akrylamid og forbudet mot bruk av blyhagl er trukket tilbake som følge av endringer i produktforskriften. Fylkesmannens myndighet til føre tilsyn og gjøre unntak fra forbudet mot bruk av fritidsfartøy uten effektiv støydemper i eksossystemet er videreført.
- Fylkesmannens myndighet til å føre tilsyn i virksomheter som fylkesmannen fører tilsyn med etter forurensningsloven og forskrifter gitt med hjemmel i forurensningsloven § 9:
 - o Fylkesmannens myndighet til å føre tilsyn med enkelte bestemmelser i produktforskriften blir trukket tilbake. De fleste bestemmelsene omfattes av REACH, og forvaltning av dette regelverket bør samles i Miljødirektoratet. Fylkesmannens

myndighet til å føre tilsyn omfatter nå kun aktsomhetsplikten og substitusjonsplikten i produktkontrollloven §§ 3 og 3a.

- Fylkesmannens myndighet er utvidet til å gjelde ved tilsyn etter alle forskrifter gitt med hjemmel i forurensningsloven, ikke bare forskrifter med hjemmel i § 9. Dermed kan fylkesmannen blant annet føre tilsyn med produktkontrollloven ved gjennomføring av tilsyn med avfallsregelverket.

I tillegg ble Miljødirektoratet ved brev fra Klima- og miljødepartementet 15. mars 2017 delegert myndighet til å videredelegere myndighet etter produktkontrollloven til fylkesmannen i enkeltsaker og til selv å utøve myndighet i enkeltsaker som i utgangspunktet er lagt til fylkesmannen. Dette legger til rette for en mer fleksibel og hensiktsmessig arbeidsdeling mellom de to myndighetsnivåene, på samme måte som etter forurensningsloven.

5. Strukturelle endringer mv

Hoveddelen av rundskrivet gjelder fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven. Som følge av at produktkontrollloven er tatt inn er det derfor gjort endringer for å få frem at dette er et eget saksområde med egne hjemler og en annen fordeling av myndighet mellom Miljødirektoratet og fylkesmannen. Punkt 1-5 gjelder fylkesmannens myndighet etter forurensningsloven, punkt 6 gjelder oreigningslova, punkt 7 produktkontrollloven og punkt 8 Miljødirektoratets instruksjonsmyndighet mv etter alle de tre lovene.

Delegering av myndighet fra Statens forurensningstilsyn til fylkesmannen til å fatte nye vedtak i saker som har vært påklaget og avgjort, som følger av brev 30. april 1996, ble ikke inntatt i rundskrivet ved fastsettelsen i 2012, og ble derfor formelt sett opphevet som følge av at rundskrivet erstatter alle tidligere delegeringsbrev. Dette er nå rettet opp gjennom en endring i punkt 1. Myndigheten gjelder ikke avgjørelser i saker som må anses svært konfliktfylte eller som på annen måte er eller har vært av politisk eller prinsipiell karakter.

6. Delegering av myndighet til å behandle søknader om dyrking av tang og tare og andre makroalger

Dyrking av makroalger, hovedsakelig tare, er en næring i utvikling i Norge. Makroalger omfatter flercellede marine rød-, grønn- og brunalger, og omfatter blant annet også tang. Dyrkingen foregår ved at sporer av makroalger dyrkes frem i landbaserte anlegg og sås direkte på et substrat som deretter settes ut i sjøen. Makroalgene vokser ved hjelp av naturlig lys og næringssalter i sjøen. Dyrkingen omfattes av akvakulturloven og det kreves tillatelse fra Nærings- og fiskeridepartementet. Dersom virksomheten kan medføre forurensning kreves også tillatelse etter forurensningsloven.

Miljødirektoratet har til nå vært rette myndighet til å behandle søknader om tillatelse til dyrking av tang og tare og andre makroalger etter forurensningsloven, da kun etablering og utvidelse av oppdrettsanlegg for fisk og skalldyr (inkludert skjell) var delegert til fylkesmannen i rundskriv T-3/12. Departementet mener at det er mest hensiktsmessig at

fylkesmannen får delegert myndighet til å behandle søknader om tillatelse til dyrking av makroalger. Fylkesmannen har allerede myndighet til å behandle søknader til annen akvakulturvirksomhet og faglige vurderinger vedrørende dyrking av makroalger skiller seg ikke vesentlig fra f.eks. produksjon av blåskjell. Fylkesmannen har allerede fagkunnskap og lokalkunnskap og flere fylkesmannsembeter har allerede behandlet søknader om tare dyrking som følge av delegering av enkeltsaker fra Miljødirektoratet.

Klima- og miljødepartementet er ved kgl.res. 8. juli 1983 gitt myndighet til å fastsette hvem som skal være forurensningsmyndighet etter forurensningsloven, jf. lovens § 81. Departementet har med hjemmel i denne bestemmelsen delegert myndighet til fylkesmannen som forurensningsmyndighet for å behandle søknader om tillatelse til dyrking av tang og tare og andre makroalger. Delegeringen er gjort gjennom endring i rundskrivet punkt 2.4 Andre saksområder – akvakultur. I de tilfellene dyrking av makroalger ikke utgjør et forurensningsproblem vil det ikke være nødvendig med tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsloven § 8 tredje ledd. Dette vurderes av fylkesmannen.

Med hilsen

Hæge Andenæs (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ida Juell
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

Oppdatert rundskriv T – 3/12

Adresseliste

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDALE
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034, Statens Hus	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59, Statens Hus	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	MOSS

Kopi

Miljødirektoratet